

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

108. An Episcopi in Regno Siciliae possint ordinare Subdiaconum, qui pro patrimonio tantum vncias vndecim annuales habet, & multa alia citra patrimonium? Et notatur, quod si aliquis Subdiaconus ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

RESOL. CVII.

An census redimibilis sufficiat ad patrimonium Clerici?

Et an sufficiat patrimonium ab alio donatum sub conditione, ut cesset statim, ac Ordinando de sustentatione prouisum sit?

Et notatur, quod hoc passim admittendum non est?

Et aduertitur aliquem non posse promoueri ad sacros Ordines ad titulum beneficii, si titulus sit de futuro?

Et an quis possit Subdiaconatum, vel Diaconatum recipere ad titulum beneficii presentis, licet fructibus illius non statim percipitur, sed solum post receptum Presbyteratum illius frui inciperet?

Et an aliquis possit promoueri ad Ordines ad titulum coadiutoriae?

Et quid maxime, si coadiutoria habeat de presenti congruam sustentationem?

Et aduertitur, quod impetrato beneficio, sed prohibita possessione a iudice seculari non posse aliquem sumere sacros Ordines: Ex part. 9. tract. 8. & Misc. 3. Resol. 25.

§. 1. **N**egatiam sententiam tenet Vgolinus de potest. Episc. cap. 26. §. 10. num. 2. & §. 12. num. 3. cum Bonacina de Sacram. disp. 8. quaest. unica, puncti. 5. num. 32. Quia venditor potest illum redimere, quo casu res sit mobilis, quae non sufficit ad patrimonium.

2. Sed optimè Ioannes Baptista Tiberius in Instrucl. ordin. cap. 9. quaest. 68. Garcia de benef. tom. 1. part. 2. cap. 5. num. 95. Parisius de Res. lib. 2. quaest. 6. num. 15. Azotius tom. 2. lib. 3. cap. 14. quaest. 7. Castrus Palaus tom. 4. tract. 27. disp. unica, puncti. 11. num. 9. asserunt, censum redimibilem sufficere ad patrimonium: quia annui census inter immobilia computantur, Clementina, Exiui §. Cumque annui redditus de verborum significat. Neque obstat, quod redimi, & extingui possit, quia obligandus est ab Episcopo talis ordinatus ad conuertendum pretium in alia bona fructifera: & hoc casu posset etiam alius cum ipso fundari, vt Nauar. de usuris, num. 87. Lessius lib. 2. cap. 22. num. 77. Itaque in tali casu, si redemptio fiat, deponatur pecunia ex Iudicis decreto apud idoneas personas, vt iterum census constitutur: si enim hoc est sufficiens pro constitutione viduali, & maioratus perpetui, vt tradit Molina de Hispan. primogen. lib. 1. cap. 10. m. 6. cur non sufficiat pro titulo ad Ordines requisito? illa enim cautione periculum extinctionis vitatur. Et licet illo tempore, dum pecunia deposita est, nec se offert occasio constituendi, non possit ordinatus ex ea alimenta suscipere; non obinde censendus est insufficiens titulus esse census constitutus: quia illud tempus, moraliter loquendo, breue esse solet, ac proinde in considerationem non venit, ideoque reputatur census perpetuus, ac si redemptio non contigisset. Et ita nouissimè hanc sententiam, praeter Doctores citatos, tenet Pater Garcia in Summ. mor. tract. 1. difficul. 1. dnb. 5. puncti. 5. num. 33. Machadus tom. 2. lib. 4. part. 1. tract. 7. docum. 7. num. 6. & Marchinus de Sacram. Ordin. tract. 2. part. 6. capit. 7. difficul. 2.

3. Sed hic incidenter querendum est, an sufficiat patrimonium ab alio donatum sub conditione, ut cesset statim, ac ordinando de sustentatione prouisum sit? & an sit passim admittendum? Dico primò, de rigore esse admittendum: quia patrimonium, etiam absolute datum, renuntiarì potest de Episcopi licentia, obienta aliunde decenti sustentatione: sed

Episcopus admittendo talem conditionem, ad licentiam: ergo. In actu tamen, quo renuntiat, debet uisum sufficienter. Dico secundò: licet patrimonium ab alio donata reici non possint ex Sacra Congregationis responsio; reuerà tamen frequenter sunt inuoluta alimenta non petat, idè is, ne illum ostendat nil audeat exigere: unde cogitur, si non mendicare, saltem indecorè viuere, uelire, cum omni suspitione cauent, non sint reicienda; non tamen frequenter putarim admittenda; maxime quia, cum Episcopus neminem ad titulum patrimonij tenetur ordinari nemo conquire potest, si patrimonio ab Episcopo requisito carens non admittatur. Et haec omnia docet Tiberius in Instrucl. Ordin. cap. 9. quaest. 71.

4. Notandum est tamen hic obicit commentum de cens. lib. 10. cap. 14. num. 19. Campanus de iur. iur. Rubr. 8. cap. 4. num. 10. aliquem non posse promoueri ad sacros Ordines ad titulum beneficii titulus sit de futuro: sententia enim supradicta est contra Concilium Tridentinum, quod praerogauit titulum de praesenti iam pacificè possessum, non Pacificè possidere, cap. 2. sess. 21. de reform. Ergo non sufficit titulus de futuro. Ita Garcia de benef. part. 2. cap. 5. num. 130. qui tamen notat, fuisse Sacra Congregatione resolutum, quod poterit quis Subdiaconatum, vel Diaconatum recipere ad titulum beneficii praesentis, licet fructibus illius non statim percipitur, sed solum post receptum Presbyteratum illius frui inciperet. Sed haec decisio uideur difficilis Marchina de Sacram. Ordin. tract. 2. part. 6. cap. 6. diffini. 7. num. nam ex ea fieret, promotum ad Subdiaconatum, vel Diaconatum, si non habeat, unde uiuat, cogi interim mendicare: quod, vt à clericali honestate alienum, Sacri Canones abhorrent. Vide et haec cautè legendus est Gonzalez de Regal. Caues. lib. 5. §. 9. num. 8. qui absolute docet, aliquem posse promoueri ad titulum coadiutoriae: nam exponenda est de coadiutoria perpetua habente de praesenti congruam ad victum sustentationem. Vide Montem tam de optione Canon. c. 4. §. 8. num. 169.

5. Hinc etiam contra Rodriguez in Summ. part. 2. cap. 15. num. 11. dicendum est, quod impetrato beneficio, sed prohibita possessione a Iudice seculari non posse aliquem sacros Ordines sumere: nam Concilium ante ordinationem, pacificam beneficii possessionem praerogatur. Vide Marchinum, ubi supra, diffini. 4.

RESOL. CVIII.

An Episcopus in Regno Sicilia possit ordinare Subdiaconum, qui pro matrimonio tantum vnicuius vnde annuales habet, & multa alia circa patrimonium?

Et notatur, quod si aliquis Subdiaconum inuitatur Diaconatu, aut Sacerdotio ostendit testimonium patrimonij renuntiarì, vel alienari, & tamen renuntiationem factam, non incurrit poenae siue ad eos, qui absque patrimonio ordinantur?

Et docetur Gradatum in iure Canonico, aut in Sacra Theologia sine titulo, aut patrimonio posse ordinari?

Sed an vero contra hoc obstat declaratio Cardinalium? Ex part. 4. tr. 4. & Misc. Ref. 12.

§. 1. **D**E hoc casu olim per litteras interrogatus fui ab Innocentio de Maximis Episcopo Catanensi, & affirmatiuè respondi, licet nullius Doctoris autoritate fretus, quia licet hodie in Sicilia patrimonium

RESOL. CX.

An Clericus possit alienare patrimonium absque licentia Episcopi, si aliunde acquisit beneficium, & alia bona sufficientia pro victu? Et an, si absque Episcopi licentia patrimonium vendat, permittat, obliget, aut aliquo modo alienet, antequam habeat unde vivere possit, nulla sit talis alienatio? Et aduertitur bona patrimonialia, ad quorum titulum ordinatus es, non obinde fieri bona Ecclesiastica, tametsi privilegio fori bonorum Ecclesiasticorum gaudeant. Ex part. 9. tr. 8. & Misc. 3. Ref. 23.

§. 1. Discordant in hoc Doctores. Prima opinio negat. Et ita docet Hugolinus de pnest. Episcop. cap. 26. §. 13. num. 4. Gauantus in Enchir. Episcop. verb. Ordines maiores, num. 13. Praepositus in 3. part. q. unica, de Sacram. Ord. lib. 18. n. 178. Tiberius in Instru. ordinand. c. 9. q. 74. Cenedus in 99. Canon. lib. 1. q. 11. n. 9. ubi sic ait: Sciendum tamen est pro intellectu dicti c. 2. §. 2. minime irritam ceteri praefatam patrimonij alienationem, absque licentia Ordinarij factam, si ipse alienans tempore alienationis habeat congruam sustentationem, quia tunc temporis, secundum dispositionem Concilij, licentia Ordinarij poterit bona, ad cuius titulum ordinatus fuit, alienare: quia in hoc casu cessat ratio finalis Concilij, ibi: Ne cogantur mendicare. & sic debet cessare illius dispositio. Adigere §. Quamuis ff. de iur. patron. c. Cum cessante, de appellat. Quam interpretationem confirmant verba Concilij, ibi: Donec beneficium Ecclesiasticum sufficiens sint adepti, vel aliunde habeant, unde vivere possint. Ita aduertit Flaminus de resignat. lib. 2. quaest. 6. n. 16. & 36. Grafius lib. 2. cap. 97. n. 65. vers. Quod intelligit. Ceuallus in pract. q. 527. n. 8. & quaest. 561. ex n. 30. & sic cum constitutur regula in Sacro Concilio Tridentino quod bona, ad cuius titulum Clericus ordinatur, non possint alienari sine licentia Episcopi, & postea sequatur limitatio, donec sufficiens beneficium Ecclesiasticum sint adepti, sequitur, quod in hoc casu non requiritur praedicta licentia, imo ab ipso Concilio permittitur, cum exceptio debeat esse de regula, ex l. Cum Prator. de iudic. aliam enim tam regula tradita in Concilio, quam eius exceptio, idem disponderet, quod esset absurdum. Ita Cenedus. Quibus adde Castrum Palaum 10. 4. tract. 27. punct. 11. n. 11.

2. Sed secunda opinio affirmat: & ita sentiunt Garcia de benef. tom. 1. part. 2. cap. 5. num. 186. & seq. Ludouicus de San Iuan de Sacram. quaest. 2. art. 10. difficul. 2. Gratianus in disceptat. forens. cap. 139. n. 14. Molfesius in Summa, tom. 1. tract. 2. cap. 18. num. 311. Azorius tom. 2. lib. 3. cap. 4. quaest. 3. Parisius de resignat. benef. lib. 2. q. 6. n. 16. & alij. Et ratio est: quia dictio illa, donec, apposita in Concilio, est restrictiua temporis, habetque naturam suspensiuam, donec aliud emergat, id est, dato beneficio, vel alia haereditate, ex qua promotus decenter vivere possit, non prohibetur patrimonij alienatio absque alia Episcopi licentia: & ideo hanc non esse necessariam in casu congruae sustentationis aliunde acquisita. Itaque, sicut fundus dotalis, durante matrimonio, alienari non potest, quoniam data est dos ad onera matrimonij sustentanda; ita nec patrimonium alienari potest, donec habeat Clericus, unde commodè viuat. 3. Quid ego sentiam, dicam breuiter. Secunda opinio est satis probabilis: mihi verò probabilior prima apparet: & ideo, praeter Doctores citatos, illam tenet nouissimè doctus Pater Hieronymus Garcia in Sum. morali. tr. 1. diffic. 1. dub. 5. pun. 5. n. 38. [Quia (ait ille) patrimonium erigido in titulo para ordenarse,

Sup. hoc in tom. 5. tr. 3. lege doctrinam Ref. 5. n. signanter cursum ad medium.

Sup. hoc ad litteram in Ref. seq.

Sup. hoc in tom. 5. tr. 3. Ref. 49. §. 10.

patrimonium pro Subdiacono ordinando communiter determinatur constare ex vncis duodecim annualibus, vt patet ex Synodo Panormitana part. 2. c. 6. n. 19. tamen si in modico deficiat, non obstat quin Episcopus in tali casu possit Clericum ordinare, quia de modico non est curandum, vt habetur in l. si oleum. §. fin. cum l. seq. ff. de dolo, & in l. in rebus. §. possunt ff. commodati, modica enim non nocent, vt patet ex cap. si proponente, ubi glossa, de rescriptis. 2. Verum postea praedictam sententiam ex eodem principio inueni docere Thomam Sanchez in opus. tom. 2. lib. 7. cap. 1. dub. 35. num. 8. & quia casus frequenter potest accidere, ponam eius verba; sic itaque asserit. Secundò nota quòd si modicum deficiat, ad honestam sustentationem parum facit, quia de modico non est curandum, cap. reuera, de consecrat. dist. 2. l. scio ff. de integ. rescriptis. Secus si sit notabilis, qualis erunt quinque respectu viginti quinque. Ita Sanchez, qui citat Nauarrum, ergo cum quinque respectu viginti quinque est defectus notabilis, summa duorum ducatorum & tarenorum non erit notabilis defectu respectu 30. ducatorum.

3. Notandum est tamen hic obiter circa materiam patrimonij, quòd si aliquis Subdiaconus initiatur diaconatu, vel sacerdotio, ostendens testimonium patrimonij renunciati, vel alienati, & tacens renunciationem factam, non incurrit penas statutas contra eos, qui absque patrimonio ordinantur, quia talis verè habet patrimonium, cum renunciatio, vel alienatio facta sit nulla & invalida, licet peccauerit in ea facienda. Ita Sanchez ubi supra dub. 40. iuncto dub. 38. & de hoc casu his diebus in facti contingentia consultus fui, & vt supra respondi.

4. Notat etiam Henriquez lib. 13. cap. 37. num. 2. & lib. 10. cap. 17. & alios, quòdve magis miror, Gonzales in rep. Cancell. §. gloss. 4. num. 36. & nouissimè Mauricium Alzedo in practi Episcop. part. 2. cap. 5. n. 6. docere, graduum in iure Canonico, in sacra Theologia sine titulo, aut patrimonio posse ordinari, quia tali non defuturum est unde viuat, & sic adimpletur mens Concilij; sed hanc sententiam non approbat Sanchez dub. 35. num. 10. & alij. Ego verò si non oblatet declaratio Cardinalium quam asserit Emanuel Sà correctus ver. Ord. numero 27. hanc opinionem libenter consulerem in Collegialibus ex aliquo Collegio maiori Salmanticensi, aut Complutensi, nam in dictis Collegiis, quæ ego voco equos Troianos doctorum hominum, recepto gradu certum est citò graduum habiturum plulquam congruam sustentationem, & ita tener in specie Corduba in summa quaestione 36.

RESOL. CIX.

An in patrimonio necessario ad sumendos Ordines sacros detur paruitas materis? Ex part. 5. tractat. 5. Ref. 20.

§. 1. Respondeo affirmatiuè cum Sanch. in opus. tom. 2. lib. 7. cap. 1. dub. 36. num. 8. ubi sic ait. Nota quòd si modicum deficiat ad honestam sustentationem, parum facit, quia de modico non est curandum, cap. re vera, de consecr. dist. 2. l. scio, ff. de integ. rescriptis. secus si sit notabilis defectus, qualis erunt quinque respectu viginti quinque. Ita ille, & ante illum Nauarr. de temp. ord. conf. 17.

Sup. hoc ad litteram in §. Verum. Ref. sol. praeteritæ, Sed lege etiam eius §. 1.